

[Arne Christiansen]

pa, at konferencens væsentligste resultat – bortset fra de humanitære sager, konferencen har kunnet løse – måske er, at det i politisk forstand er blevet stuerent at tage problemer som menneskerettigheder op som fast punkt på dagsordenen i snart sagt enhver Øst-Vest-forhandling.

Med tilsvarende opmærksomhed bør vi naturligvis følge SALT-forhandlingerne. Der kan være grund til at advare mod overdreven optimisme, da de resultater, der nu synes mulige, muligvis – det er der noget der tyder på – kan få en vanskelig gang gennem den amerikanske kongres. Jeg vil også føje til, at spændingen mellem USA og USSR trods de mange fredelige konferencer og deres ideale mål alligevel er en realitet, og udvider vi billedet til hele NATO- og Warszawapagtområdet, oplever vi på det konventionelle militære område også ting, som kan føre til det synspunkt, at der eksisterer en vis form for spænding.

Jeg vil gerne minde udenrigsministeren om, at han i sin tid var den første til som regeringsrepræsentant fra denne talerstol at pege på optrappingen i Østersøen af Warszawapagtens sø- og luftstridskræfter, en optrapping, der stærkt har reduceret Danmarks og dermed NATOs varslingsmuligheder. Vi ved, at regeringen ved flere lejligheder har gjort opmærksom på denne udvikling og også på enkeltbegivenheder. Jeg vil derfor gerne spørge udenrigsministeren, dels hvilke reaktioner der har været fra Warszawapagtlandene, dels om udviklingen kan karakteriseres som en fortsat optrapping med henblik på øgede muligheder for pression og konventionel krigsførelse. Jeg vil gerne understrege, at jeg ikke hermed har sagt noget som helst om Warszawapagtlandenes hensigter, kun om deres muligheder.

Må jeg til slut sige, at med spørgsmål som Afrikas problemer, Mellemøsten, konferencen i Beograd og Østersøproblematikken kan det indtryk jo skabes, at vi går uden om det helt centrale og det, som burde være tyngden i dansk udenrigspolitik og efter min opfattelse også er det, nemlig det europæiske samarbejde. Der er imidlertid enighed om, at disse spørgsmål hører hjemme i en kommende Europadebat.

Jeg skal derfor begrænse mig til at spørge udenrigsministeren, om vi kan forvente, at den kommende formandskabsperiode i EF

ikke blot skal benyttes til at løse dag-til-dag-problemer eller til at komme en løsning af økonomiske og monetære problemer nærmere, men også til at finde og udbygge en fælleseuropæisk holdning til en række internationale problemer, f. eks. Mellemøsten og Afrika, for ikke at tale om hele komplekset af energiproblemer, der også rummer alvorlige sikkerhedspolitiske perspektiver. Skulle det være tilfældet, at Danmark kunne bidrage til internationale løsninger på det område, så er overtonerne i dagens debat måske alligevel til at leve med.

Ninn-Hansen (KF):

Som bekendt indeholder forretningsordens § 26 en bestemmelse om, at det ikke er tilladt at tiltale nogen direkte under forhandlingerne. Denne bestemmelse medfører, at jeg måske ikke kan tale så direkte og indtrængende til udenrigsministeren, som jeg gerne ville. Det er jo, ligesom der kommer lidt kunstigt over samtaler mellem ellers gode venner, hvis man skal tale i tredje person, og derfor beklager jeg på det punkt, at forretningsordenen er sådan, for jeg synes egentlig, vi har behov for denne samtale. Vi er jo – socialdemokratiet og det konservative folkeparti, hr. Arne Christiansens parti og flere – vi er jo venner med hensyn til udenrigspolitikken, og det vil jeg gerne opretholde, og det tror jeg også mange andre vil.

Jeg hørte selvfølgelig godt hr. Jørgen Juniors advarsel om, at vi vil save grenen over, vi sad på, hvis vi ville opretholde samarbejdet. Må jeg henlede opmærksomheden på de ulykker, det mange gange har fremkaldt, når man ikke kunne fastholde en udenrigspolitisk enighed i et land imellem regeringen og afgørende oppositionspartier. Det er noget væsentligt. Vi har haft store fordele af, at det kunne være på den måde i dansk politik, og jeg kan ikke følge dem, der ønsker, at man skal løbe risikoen for at sprænge et nødvendigt samarbejde, der betyder meget for os, og som vi gerne ser.

Jeg vil tilføje, at jeg mener, udenrigsministeren i de år, han har beklædt sin post, har bestræbt sig for i de afgørende spørgsmål, som vi lægger mest vægt på i dansk udenrigspolitik, at holde linjen i vort Europaarbejde, i vores sikkerhedspolitik og i en række spørgsmål, der vedrører handelssamkvem